

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΣΟΥ ALZHEIMER ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

Ο ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Μάγδα Τσολάκη, MD, PhD
Νευρολόγος-Ψυχίατρος, Θεολόγος,
Καθηγήτρια ΑΠΘ,
Πρόεδρος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Νόσου
Alzheimer

Η ΑΛΩΣΗ...

- Η 29η Μαΐου 1453 έχει μείνει στην ιστορία του Ελληνισμού ως «**αποφράδα ημέρα**». Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης σήμανε **το οριστικό τέλος της υπερχιλιετούς Βυζαντινής Αυτοκρατορίας**, κλείνοντας μια πορεία παρακμής που είχε αρχίσει πολλά χρόνια πριν.
- Η Άλωση αποτυπώθηκε στην ιστορία και τον θρύλο, με τον τελευταίο αυτοκράτορα της Πόλης, Κωνσταντίνο ΙΑ Παλαιολόγο-Δραγάτη να εξελίσσεται **σε μια ηρωική και συνάμα τραγική μορφή της ελληνικής ιστορίας**, συνυφασμένη με το τέλος μιας εποχής, την έναρξη της Τουρκοκρατίας και την ελπίδα για την αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ;

- Ο τελευταίος αυτοκράτορας του Βυζαντίου, που έπεσε ηρωικά μαχόμενος τις ορδές του σουλτάνου Μωάμεθ Β΄ στις 29 Μαΐου 1453. Με τον θάνατό του έγραψε **την τελευταία σελίδα της χιλιόχρονης ιστορίας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας** και πέρασε στη σφαίρα του θρύλου.

ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΚΟ ΔΕΝΔΡΟ

- Ήταν υιός του [Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου](#) αυτοκράτορα των Ρωμαίων (1391-1425) και της [Ελένης Δραγάτση](#).
 - Ο πατέρας του ήταν υιός του [Ιωάννου Ε΄](#) και της Ελένης Καντακουζηνής, κόρης του [Ιωάννη ΣΤ΄](#).
 - Η μητέρα του ήταν κόρη του Σέρβου άρχοντα των Σερρών [Κωνσταντίνου Δραγάτση](#) 5ου απογόνου του [Μιχαήλ Η΄](#) και 4ου απογόνου του [Θεοδώρου Μετοχίτου](#).
- Ήταν το όγδοο από τα δέκα συνολικά παιδιά και στράφηκε από νωρίς στα στρατιωτικά θέματα, εν αντιθέσει με τους αδελφούς του, που προσανατολίστηκαν κυρίως προς τη διπλωματία.**

ΠΡΟ ΤΗΣ ΣΤΕΨΗΣ

Δεσπότης στην Πελοπόννησο μέχρι να αναλάβει τον θρόνο της Κωνσταντινούπολης, όπως δείχνει η μελέτη των ιστορικών πηγών, **ήταν ένας ιδιαίτερα ικανός ηγέτης**, προικισμένος με αξιόλογα προσόντα, τα οποία υπό άλλες συνθήκες (εάν δηλαδή το βυζαντινό κράτος δεν ήταν τότε αυτοκρατορία μόνο κατ' όνομα/ σκιά του αλλοτινού εαυτού του) πιθανώς να είχε βοηθήσει σε κάποιας μορφής ανάκαμψη, **αφήνοντάς τον στην ιστορία ως έναν επιτυχημένο αυτοκράτορα** και όχι περισσότερο σαν την τραγική, ηρωική φιγούρα ενός μεσαιωνικού «Λεωνίδα».

ΠΡΟ ΤΗΣ ΣΤΕΨΗΣ

Αυτό φαίνεται από την ηγεμονία του στην Πελοπόννησο, όπου είχε αναπτύξει σημαντική δράση, με πολιτική που αποσκοπούσε στον **προσεταιρισμό των βαλκανικών δυνάμεων** και **τον περιορισμό της βενετικής επιρροής**, ενώ παράλληλα επεδίωκε τη **προβολή αντίστασης** στην ανερχόμενη οθωμανική ισχύ (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι εξέλειπαν οι **διπλωματικές σχέσεις** με την οθωμανική αυλή).

Αλλά οι συνθήκες ήταν ήδη απελπιστικές όταν διαδέχθηκε στον θρόνο μετά τον θάνατο του αδελφού του, Ιωάννη Η' Παλαιολόγου, τον Οκτώβριο του 1448.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΡΟΝΟ

Ο Κωνσταντίνος είχε την **εύνοια του πατέρα του**, κάτι που είχε δηλώσει ο ίδιος πριν τον θάνατό του, και τη **στήριξη της μητέρας του**, καθώς και πολιτικών όπως **ο Μανουήλ Καντακουζηνός, ο Μανουήλ Ίαγρος και ο Λουκάς Νοταράς**.

Εν τέλει ο συμβιβασμός που επετεύχθη – προκειμένου να αποτραπεί εμφύλιος ή τουρκική επίθεση- ήταν η αποστολή αντιπροσωπείας στον σουλτάνο για να τεθεί το ερώτημα αν θα αναγνώριζε τον δεσπότη Κωνσταντίνο ως αυτοκράτορα.

Παρά το ότι ο Δημήτριος ήταν τουρκόφιλος, ο σουλτάνος Μουράτ Β' ήταν ένας αρκετά ευθύς ηγεμόνας που τηρούσε τον λόγο και τις δεσμεύσεις του, και **απεχθανόταν τις σκευωρίες και τους πολλούς πολιτικούς** «ελιγμούς» - και ως εκ τούτου φαίνεται ότι δεν έβλεπε πολύ θετικά τον Δημήτριο.

Ο Μουράτ αναγνώρισε αμέσως τον Κωνσταντίνο ως νόμιμο διάδοχο, καθώς θεώρησε ότι ο θρόνος του ανήκε δικαιοματικά.

Η ΣΤΕΨΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ

- Μετά τον θάνατο του Ιωάννη, ο Κωνσταντίνος ανέλαβε τις τύχες της αυτοκρατορίας, φόρεσε το στέμμα του Αυτοκράτορα του Βυζαντίου στις 6 Ιανουαρίου 1449, έχοντας επίγνωση της απελπιστικής πολιτικής και στρατιωτικής κατάστασης που βρισκόταν η αυτοκρατορία.
- Ο Αυτοκράτορας, ήταν τότε 45 ετών. Η στέψη του πραγματοποιήθηκε στον Μυστρά, στην Εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, εκεί όπου σήμερα ένας μαρμάρινος δικέφαλος αετός μαρτυρά την ιστορία της στέψης του τελευταίου Αυτοκράτορα.

ΑΚΑΝΘΙΝΟΝ ΣΤΕΜΜΑ

Κατά τον Παπαρρηγόπουλο,

«Ο Κωνσταντίνος περιεβλήθη το ακάνθινον του Βυζαντίου στέμμα απαραλάκτως όπως αξιωματικός προχειρισθείς φρούραρχος πόλεως, πανταχόθεν υπό των πολεμίων περιεζωσμένης και μη εχούσης ούτε οχυρώματα αποχρώντα ούτε φρουράν ικανήν, ήθελεν υπακούσειν εις την δοθείσαν αυτώ εντολήν».

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ...

Ο Κωνσταντίνος έγινε δεκτός με θέρμη όταν έφτασε στην Κωνσταντινούπολη, τον Μάρτιο του 1449 και αμέσως προέβη σε ενωτικές κινήσεις στο εσωτερικό μέτωπο (επιδιώκοντας **την άμβλυση της αντιπαράθεσης μεταξύ ενωτικών και ανθενωτικών** και δίνοντας ισχυρούς τίτλους στους αδελφούς του Θωμά και Δημήτριο) και αποφεύγοντας να θέσει σε κίνδυνο την ειρήνη με τους Οθωμανούς, **καλλιεργώντας καλές σχέσεις με την αυλή του σουλτάνου, αλλά και με την ορθόδοξη Σερβία.**

Όσον αφορά **στο θέμα της ένωσης των Εκκλησιών**, το άφησε ως είχε, για να μην προκαλέσει εντάσεις. Τα δύο πρώτα χρόνια της βασιλείας του ήταν σε γενικές γραμμές ήρεμα, αλλά αυτό άρχισε να αλλάζει όταν στον οθωμανικό θρόνο ανέβηκε ο Μωάμεθ ο Β', μετά τον θάνατο του Μουράτ Β' τον Φεβρουάριο του 1451.

ΜΩΑΜΕΘ Ο Β΄

- Ο νεαρός σουλτάνος (19 ετών) ήταν φιλόδοξος και ικανός, παρά τις εντυπώσεις περί του αντιθέτου που είχαν πολλοί (είχε ανεβεί ξανά στον θρόνο πριν, αλλά εκθρονίστηκε το 1446) **και γνώστες των οθωμανικών πραγμάτων στη βυζαντινή αυλή κατάλαβαν νωρίς πως τα πράγματα θα άλλαζαν.**
- Στην αρχή η στάση του ήταν διαλλακτική – έως και υποχωρητική σε κάποιες περιπτώσεις- απέναντι στους χριστιανούς, και ειδικά προς την πλευρά των Βυζαντινών, **ανανεώνοντας την ειρήνη που είχε υπογράψει ο πατέρας του**, επιστρέφοντάς τους την Ηράκλεια και παραχωρώντας τους τα έξοδα μιας περιοχής απέναντι στον Στρυμόνα, τα οποία θα χρησίμευαν για τις δαπάνες του Ορχάν.
- **Ο Ορχάν ήταν μέλος της οθωμανικής δυναστείας, ζούσε στην Κωνσταντινούπολη και ήταν επικίνδυνος για τον Μωάμεθ τον Β',** καθώς θα μπορούσε – με τη βοήθεια των Βυζαντινών- να προβάλλει αξιώσεις στον θρόνο.

ΟΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ

- Το 1451 ο Μωάμεθ συγκρούστηκε με τους Καραμανίδες, και η εντύπωση που δημιουργήθηκε στην Κωνσταντινούπολη ήταν ότι οι συνθήκες επέτρεπαν να ασκηθούν πιέσεις στους Οθωμανούς για νέες υποχωρήσεις.
- Ειδικότερα, ζητήθηκε από τον Μωάμεθ **να διπλασιαστεί η ετήσια χορηγία για τις δαπάνες του Ορχάν, προκαλώντας την οργή της οθωμανικής πλευράς**. Ο σουλτάνος επέδειξε προσποιητή κατανόηση και απάντησε πως θα απαντούσε μόλις επέστρεφε στη Δύση- ωστόσο είχε πλέον την αφορμή για να πραγματοποιήσει το όνειρό του:
- Την κατάκτηση της Πόλης των Πόλεων. Μέσα στο επόμενο χρονικό διάστημα, **έκοψε την χορηγία του Ορχάν** και άρχισε να καταστρώνει και να υλοποιεί τα σχέδιά του για τον πόλεμο, απομονώνοντας την Κωνσταντινούπολη. Τον Μάρτιο του 1452 άρχισε η κατασκευή φρουρίου στο στενότερο σημείο του Βοσπόρου: Επρόκειτο για το Ρουμελί-Χισάρ, τον «Λαιμοκόφτη» που απέκοπτε την πρόσβαση στην Πόλη, ενώ παράλληλα επιθέσεις σημειώνοντας και στη Σηλύμβρια. **Ο πόλεμος είχε αρχίσει.**

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΗΣ

- Οι Οθωμανοί Τούρκοι περιέσφιγγαν όλο και περισσότερο τον κλοιό γύρω από τη Βασιλεύουσα και ο νέος σουλτάνος **Μωάμεθ Β΄** είχε βάλει σκοπό της **ζωής του την κατάληψη της Πόλης.**
- Ήδη είχαν αρχίσει να απειλούν την Βασιλεύουσα την οποία προσπάθησε να οχυρώσει όσο το δυνατόν καλύτερα ενισχύοντας τα οχυρωματικά έργα.
- Έτσι, στις 15 Απριλίου 1453 άρχισε η τρίτη πολιορκία της Κωνσταντινούπολης, που κατέληξε στην άλωσή της το πρωί της 29ης Μαΐου 1453.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΗΣ

- Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος εκτιμάται πως είχε περίπου **7.000, το πολύ 9.000 πολεμιστές** για να υπερασπιστεί την Πόλη, απέναντι σε μια δύναμη τουλάχιστον **150.000 ανδρών**, με επίλεκτα στρατεύματα (γενίτσαροι) και ισχυρό πυροβολικό.
- **Ο αυτοκράτορας** είχε εγκαταστήσει το στρατηγείο του στον ναό του Αγίου Ρωμανού, κοντά στην ομώνυμη πύλη, έχοντας υπό τις διαταγές του **3.000 εκ των πλέον εμπειροπόλεμων στρατιωτών**. Η άμυνα στην αρχή διεξαγόταν με επιτυχία, με τον Κωνσταντίνο να διαδραματίζει ενεργό ρόλο.
- Ωστόσο το σφίξιμο του κλοιού, μετά το πέραςμα τουρκικών πολεμικών στον Κεράτιο, αποτέλεσε πλήγμα στο ηθικό των υπερασπιστών, οι οποίοι όμως συνέχισαν την αντίσταση, απωθώντας τις τουρκικές επιθέσεις, με αποτέλεσμα να αρχίσουν να κυκλοφορούν φήμες στην πλευρά των Οθωμανών ότι έρχεται βοήθεια από τη Δύση.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΗΣ

- Στις 21 Μαΐου ο Μωάμεθ έστειλε πρέσβη στην Κωνσταντινούπολη, ζητώντας την παράδοσή της, με την υπόσχεση ότι θα επέτρεπε στον βασιλιά και σε όσους άλλους ήθελαν να φύγουν με τα υπάρχοντά τους.
- **Στον Κωνσταντίνο συγκεκριμένα υποσχόταν ότι θα τον αναγνώριζε ηγεμόνα της Πελοποννήσου και θα παραχωρούσε άλλες περιοχές στους αδελφούς του, που θα διοικούσαν το δεσποτάτο.** Επίσης, έδινε διαβεβαίωση ότι ο πληθυσμός δεν θα εξανδραποδιζόταν.
- Ο Κωνσταντίνος απάντησε πως δεχόταν να πληρώσει φόρους υποτελείας και να μείνουν στα χέρια των Τούρκων τα κάστρα και τα εδάφη που είχαν κατακτήσει.
- **Αλλά για την Πόλη, η απάντησή του ήταν αντίστοιχη του «μολών λαβέ».**

Η ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- «Τὸ δὲ τὴν πόλιν σοὶ δοῦναι οὔτ' ἐμὸν ἐστὶν οὔτ' ἄλλου τῶν κατοικούντων ἐνταύτη• κοινῇ γὰρ γνώμη πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανοῦμεν καὶ οὐ φεισόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν».

Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ

Την παραμονή της «μαύρης» 29ης Μαΐου 1453, ο Κωνσταντίνος γνωρίζοντας πως η τελική μάχη πλησίαζε λειτουργήθηκε στην Αγία Σοφία, **κοινώνησε** και προσπάθησε να ενθαρρύνει τους λιγοστούς, σε σχέση με τη «θάλασσα» των εχθρών, υπερασπιστές της Βασιλεύουσας.

Η ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΣΗ

Ήταν βέβαιο ότι θα ακολουθούσε η τελική επίθεση, με τους Οθωμανούς να αρχίζουν σφοδρό βομβαρδισμό στις 27 Μαΐου και να μεταφέρουν σκάλες και προκαλύμματα κοντά στο τείχος στις 28 – ημέρα κατά την οποία έγινε **η τελευταία χριστιανική λειτουργία στην Αγία Σοφία**, με τον αυτοκράτορα να προσφωνεί τους άνδρες του, καλώντας τους να υπερασπιστούν **την πίστη τους, την πατρίδα, τις οικογένειες και τον βασιλιά τους** με τη ζωή τους και εμπυχώνοντας τους Γενουάτες και Ενετούς πολεμιστές.

ΔΕΝ ΑΦΗΝΕΙ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΑΝΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΗ

- Τον συμβούλεψαν να φύγει, να τρέξει μακριά για να μην πέσει στα χέρια των εχθρών. Εκείνος αρνήθηκε. Παρέμεινε μέχρι τέλους. Πολέμησε δίπλα-δίπλα με τους απλούς στρατιώτες χωρίς να υπολογίζει τη ζωή του.
- Το πρωί της 29ης Μαΐου 1453, η Πόλη έπεσε. Ο στρατός του Μωάμεθ Β΄ ξεχύθηκε μέσα στην Βασιλεύουσα, καταστρέφοντας, λεηλατώντας, δολοφονώντας.
- **Ακόμη και εκείνη τη στιγμή, ο Κωνσταντίνος δεν υποχώρησε.**

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΟΥ ΛΟΓΙΑ

- Όπως γράφει ο Μιγιάτοβιτς, κάποιος από την ακολουθία του αυτοκράτορα του είπε πως ίσως να υπήρχε χρόνος να φτάσει στο λιμάνι και να διαφύγει. Η απάντησή του ήταν
- **«μη δώσει ο Θεός να ζήσω, αυτοκράτορας εγώ, χωρίς αυτοκρατορία. Αφού πέφτει η πόλη μου, θα πέσω κι εγώ μαζί της»**, ενώ, στρεφόμενος προς την ακολουθία του, είπε τα εξής:
- **«Οποιος θέλει να φύγει, ας σώσει τον εαυτό του, αν μπορεί, κι όποιος είναι έτοιμος να αντικρίσει τον θάνατο, ας με ακολουθήσει!»**.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ...

Ο Φρατζής, επιστήθιος φίλος του Κωνσταντίνου, που προσπάθησε να εξακριβώσει το θάνατό του, έγραψε ότι **ο σουλτάνος έστειλε να ψάξουν για το σώμα, πλύθηκε ένας αριθμός από σώματα και κεφάλια, για να μπορέσουν να τον αναγνωρίσουν**. Τελικά βρέθηκε **ένα σώμα με κεντημένο στις κάλτσες του τον αετό**, και θεωρήθηκε ότι αυτός ήταν ο αυτοκράτορας.

Ο σουλτάνος έδωσε **το μεγάλο νεκρό** στους Έλληνες, για να τον θάψουν. Ο Φρατζής δεν ήταν βέβαιος και προσπάθησε πολύ να βρει αυτόν τον τάφο. Αργότερα κάποιοι περιηγητές ανέφεραν την ύπαρξη ενός τάφου στη συνοικία Βεφά, χωρίς όμως ποτέ να αποδειχτεί επίσημα κάτι.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ...

Ο Δούκας αναφέρει ότι, όταν οι Γενίτσαροι ή οι Σέρβοι πήγαν ένα κεφάλι στον Μωάμεθ, ο Λουκάς Νοταράς, που ήταν στη σκηνή του, **επιβεβαίωσε ότι ανήκε πράγματι στον αυτοκράτορα**. Το κεφάλι αυτό, ή ένα κεφάλι τοποθετήθηκε στη στήλη του Ιουστινιανού, ως πειστήριο του θανάτου του αυτοκράτορα. Αργότερα, το περιέφεραν θριαμβικά στις μεγαλύτερες πόλεις του μουσουλμανικού κόσμου, **ως απόδειξη της δύναμης του σουλτάνου αλλά και της μεγάλης σημασίας της κατάκτησης της Πόλης**.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ...

Ο Εβλιγιάν Τζελεμπί, Τούρκος περιηγητής του 17ου αιώνα, γράφει ότι <<το νεκρό σώμα του αυτοκράτορα δε βρέθηκε ποτέ και ότι το πήραν οι άπιστοι και το έθαψαν στο Σολού Μοναστήρ (Μονή Περιβλέπτου).

Και ως τώρα οι Ρωμιοί διηγούνται πολλά και θαυμαστά γι' αυτόν>>. Περισσότερο δίκαιος και αμερόληπτος ο Τούρκος ιστορικός Ορούχ, γράφει ότι << ο **κυβερνήτης της Ιστανμπούλ ήταν γενναίος και δε ζήτησε έλεος>>.**

Κωνσταντίνος εν Χριστώ τω Θεώ
Πιστός, Βασιλεύς Αυτοκράτωρ
Ρωμαίων Παλαιολόγος

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ...

Στην πιθανότερη εκδοχή και λαμβάνοντας υπόψη ότι το σώμα του Κωνσταντίνου δεν αναγνωρίστηκε, μπορούμε να υποθέσουμε ότι στην τελευταία επίθεση ο αυτοκράτορας **έβγαλε τα διακριτικά του και αγωνίστηκε ως απλός στρατιώτης. Σε όλη του τη ζωή πορεύτηκε το δρόμο της ευθύνης και του χρέους.** Από το δρόμο αυτό, δεν θέλησε να παρεκκλίνει, αν και μπορούσε και του έγιναν προτάσεις, να διαφύγει. Ο ηρωικός θάνατος του τραγικού αυτοκράτορα γέννησε μια σειρά από θρύλους που αποθεώνουν τον Έλληνα βασιλιά **που έγινε σύμβολο αιώνιο**

του ελληνισμού.

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΣΦΡΑΝΤΖΗ...

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ

- «Κέντρισε, τότε, τον ίππο του και καλπάζοντας έφτασε στο σημείο από όπου ερχόταν το πλήθος των ασεβών και από την πρώτη συμπλοκή κατακρήμνισε τους ασεβείς από τα τείχη, γεγονός που ήταν παράξενο και θαυμάσιο για όσους έτυχε να βρεθούν εκεί και να το δουν. **Βρυχώμενος σαν λιοντάρι** και κρατώντας το γυμνό ξίφος στο δεξί χέρι του κατέσφαξε πολλούς από τους εχθρούς, ενώ το αίμα έρρεε σαν ποτάμι από τα πόδια και τα χέρια του».

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ...

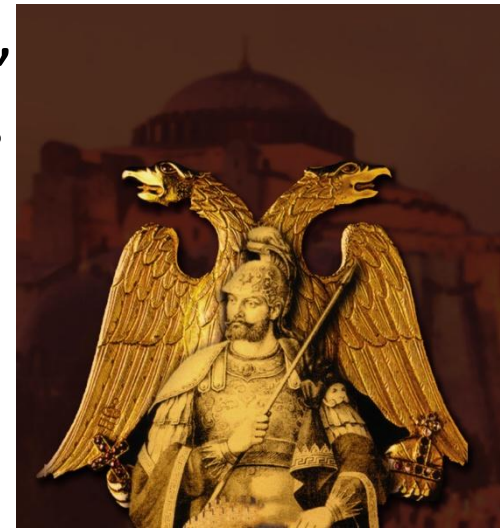
- «Τελευταίον όμως ηναγκάσθησαν πάντες να ενδώσωσιν εις τον από στιγμής εις στιγμήν κορυφούμενον χείμαρρον. Οι πλείστοι των ανωτέρων αξιωματικών είχαν πέσει...οι δε λοιποί συμπαρεσύρθησαν μετά του σμήνους των πανταχόθεν επιδραμόντων. Την στιγμήν ταύτην ο βασιλεύς ανέκραξε, κατά Δούκαν, “**δεν υπάρχει Χριστιανός να λάβη την κεφαλήν μου;**” Κατά δε τον Κριτόβουλον “**η πόλις αλίσκεται, και εγώ ζω έτι;**”» γράφει ο Παπαρρηγόπουλος- που συμπληρώνει ότι **κατά τις δραματικές αυτές στιγμές ο Κωνσταντίνος τραυματίστηκε στο πρόσωπο, συνέχισε να μάχεται και στη συνέχεια χτυπήθηκε από πίσω και έπεσε.**

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ...

- Και έτσι τελείωσε η ζωή του τελευταίου αυτοκράτορα της Κωνσταντινούπολης: Πολεμώντας μεταξύ των ανδρών του, ως **ανώνυμος, απλός στρατιώτης**, «κείμενος μεταξύ μυρίων άλλων νεκρών, διότι, καίτοι φορών τα ερυθρά πέδιλα, εν οίς ήσαν κεντημένοι χρυσοί άετοί, δεν παρατηρήθη τις ήτο υπό των ανθρώπων εκείνων, οίτινες έσπευδον εις τα ενδότερα της πόλεως επί αρπαγή και λεία».
- **Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος ήταν νεκρός- και μαζί του η Βυζαντινή Αυτοκρατορία.**

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ

- Έπεσε στη μάχη μαζί με τους στρατιώτες του. Ο Μωάμεθ έδωσε εντολή να βρουν το σώμα του Αυτοκράτορα. Τον αναζήτησαν ανάμεσα στις σορούς των τελευταίων υπερασπιστών της Βασιλεύουσας προσπαθώντας να τον αναγνωρίσουν από τα διάσημα του.
- Τελικά όταν τον αναγνώρισαν **από τους αετούς που ήταν χαραγμένοι στις βασιλικές περικνημίδες**, ο Μωάμεθ, τιμώντας τον άξιο αντίπαλο του, έδωσε εντολή **να του γίνει βασιλική κηδεία**. Απαγόρευσε όμως να ανακοινωθεί ο τόπος της ταφής του.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ...

Κείνη τὴν ὥρα ἔβγαινε ὁ ἥλιος. Οἱ Τοῦρκοι μπαίνανε σὰν ποτάμι ἀφρισμένο ἀπὸ τὰ κάστρα κι' ἀπὸ τὴν πόρτα. Οἱ Χριστιανοὶ ἀπελπισμένοι πέφτανε μὲ σφαιλιχτὰ μάτια ἀπάνω τους, κ' ἔγινε τέτοιος σκοτωμός, πού τὸ αἷμα ἔτρεχε νὰ κολυμπήσῃ δαμάλι. Ὁ βασιλέας, παραμιλώντας ἀπ' τὴν ἀπελπισιά του, χύμηξε στὴν πόρτα μὲ τὰ παλληκάρια του κ' ἔπεσε μέσα στὸ πιὸ πηχτὸ τουρκομάνι, βαρώντας μὲ τὸ σπαθί του.

Ὁ Δὸν Φραγκίσκος ὁ Τολεδάνος, πῶλαχε νᾶνε στὸ δεξί του χέρι, ἔχασε τὸ σπαθί του καὶ χύθηκε καὶ ξέσκιζε τοὺς Τούρκους μὲ τὰ νύχια καὶ μὲ τὰ δόντια. Ὁ Θεόφιλος Παλαιολόγος, βλέποντας ματωμένο τὸ βασιλέα, ἔβαλε μιὰ φωνὴ κ' ἔκραξε κλαίγοντας: «Θέλω ν' ἀποθάνω κι' ὄχι νὰ ζήσω!» Ὁ Γιάννης ὁ Δαλμάτης κι' ἄλλοι πολλοὶ ἐκεῖ βουλιάζανε καὶ χαθήκανε. Ὁ βασιλιάς βλέποντας πὼς ἀπόμεινε μονάχος ζωντανός, φώναξε: «**Δὲν ὑπάρχει Χριστιανὸς νὰ κόψῃ τὸ κεφάλι μου!**» Τὴν ἴδια τὴν στιγμή τὸν βαρέσανε δυὸ Τοῦρκοι, ὁ ἓνας στὸ πρόσωπο κι' ὁ ἄλλος στὸν ὦμο. Τὸ κορμί του κύλησε κι' ἀνακατεύτηκε μέσα στὸ σωρὸ πῶφραξε τὴν πόρτα>>.

Φώτης Κόντογλου

Ο ΘΡΥΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

- Μέσα στους καπνούς της καταστροφής και τις λίμνες του αίματος που πότισαν τη γη της Πόλεως των πόλεων, ο χαμός του τελευταίου Αυτοκράτορα στάθηκε αφορμή για να γεννηθεί ένας θρύλος.
- Σύμφωνα με αυτόν, τη στιγμή που οι εχθροί είχαν κυκλώσει τον Αυτοκράτορα και ήταν έτοιμοι να τον σκοτώσουν, **ένας Άγγελος σταλμένος από τον ουρανό, τον μαρμάρωσε και τον πήρε μαζί του.**
- Τον έκρυψε λένε σε μια σπηλιά μέχρι να έρθει «το πλήρωμα του χρόνου». **Τότε ο Άγγελος θα τον ξυπνήσει, και θα του δώσει το σπαθί του, για να απελευθερώσει την Πόλη.**

ΟΙ ΘΡΥΛΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

Άλλοι θρύλοι και προφητείες αναφέρουν ότι θα **τους κυνηγήσει μέχρι την Κόκκινη Μηλιά** και στη μάχη που θα γίνει οι Τούρκοι θα νικηθούν και "θα κολυμπήσει το μοσχάρι στο αίμα τους».

Ο θρύλος προσθέτει, ακόμα, ότι **οι Τούρκοι ψάχνουν συνεχώς να ανακαλύψουν τη σπηλιά, όπου βρίσκεται ο Μαρμαρωμένος Βασιλιάς για να χτίσουν την είσοδο της, ώστε να μην μπορεί να ξαναβγεί από εκεί.**

Όμως, οι προσπάθειες τους είναι συνεχώς άκαρπες, αφού ο άγγελος προστατεύει τον Μαρμαρωμένο Βασιλιά και περιμένει την εντολή του θεού για να τον ξυπνήσει.

Μαρμαρωμένε Βασιλιά

Κωνσταντίνος Καρυωτάκης

- Και ρίχτηκε με τ' άτι του μες στων εχθρών τα πλήθια, **το πύρινο το βλέμμα του** σκορπούσε την τρομάρα, και το σπαθί του τη θανά. Στα χάλκινά του στήθια, εξέσπασε η όργητα σε βροντερή κατάρρα.
- Εθόλωσαν τα μάτια του. Τ' αγνό το μέτωπό του, θαρρείς ο φωτοστέφανος της Δόξας τ' αγκαλιάζει. **Κι έπεσε χάμου ο Τρανός!** Θρηνήστε το χαμό του. Μα, μη! Σε τέτοιο θάνατο ο θρήνος δεν ταιριάζει....
- Μαρμαρωμένε Βασιλιά, πολύ δε θα προσμένεις. Ένα πρωί απ' τα νερά του Βόσπορου κει πέρα θε να προβάλει λαμπερός, μιας Λευτεριάς χαμένης, ο ασημένιος ήλιος. **Ω, δοξασμένη μέρα!**

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- Ο τελευταίος Αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Παλαιολόγος δεν πέθανε.
- Κανένας δεν τον αναγνώρισε νεκρό.
- Κανένας δεν ξέρει που είναι ο τάφος του.
- Ζει στα όνειρα του Έθνους.
- Η λειτουργία δεν τελείωσε.
- Η εκκλησία δεν τον ανακήρυξε Άγιο.
- Το Έθνος δεν τον τίμησε, όπως θα τον τιμούσε αν είχε πεθάνει....

«Άγγελοι τον παρέλαβαν, τον έλουσαν και τις πληγές του έπλυναν με μόσχο και με μύρο του έστρωσαν να κοιμηθεί σε κλίνη από βύσο κι' Αρχάγγελοι με πύρινες ρομφαίες τον φυλάνε μέχρι νάρθει η ώρα του για να τότε ξυπνήσουν.»

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Ζωή και θάνατος
του Κωνσταντίνου
Παλαιολόγου

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΙΚΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

ψ

ΨΥΧΟΠΟΙΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ευχαριστώ πολύ!